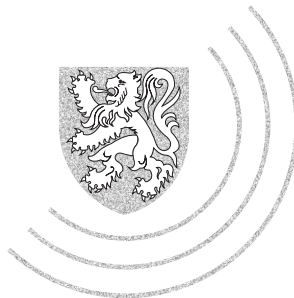

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

11 februari 2004

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van mevrouw Ann De Martelaer, en de heren Koen Helsen,
Jan Van Duppen en Jan Roegiers –**

betreffende de realisatie van een vraaggestuurde zorg voor personen met een handicap

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van mevrouw Ingrid van Kessel, mevrouw Sonja Becq, mevrouw
Trees Merckx-Van Goey en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen –**

**betreffende de optimalisering van de realisatie van een vraaggestuurde zorg
voor personen met een handicap**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Erna Van Wauwe**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Koen Helsen

Vaste leden :

mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey,
mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Ingrid van
Kessel ;

de heren Jacques Devolder, Koen Helsen, mevrouw Erna
Van Wauwe, de heer Bob Verstraete ;

mevrouw Niki De Gryze, mevrouw Marijke Dillen, de heer
Felix Strackx ;

de heren Carlo Daelman, Jan Van Duppen ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel ;

de heer Jan Roegiers.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Veerle
Heeren, de heer Luc Martens, mevrouw Ilse Van Eetvelde ;

de heren Jozef Browaeys, Frans De Cock, André Moreau,
Cis Schepens ;

de heren Wilfried Aers, Julien Librecht, mevrouw Marleen
Van den Eynde ;

mevrouw Yamila Idrissi, de heer Chokri Mahassine ;

mevrouw Ann De Martelaer ;

de heer Kris Van Dijck.

Zie :

1693 (2002-2003)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

Zie ook :

1729 (2002-2003)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

– Nr. 2 : Verslag

INHOUD

	Blz.
I. Toelichting door mevrouw Ann De Martelaer, mede-indiener, wat Stuknr. 1693/1 betreft .	4
II. Toelichting door mevrouw Ingrid van Kessel, mede-indiener, wat Stuknr. 1756/1 betreft . .	5
III. Bespreking	6
IV. Stemming	7

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen behandelde het voorstel van resolutie betreffende de realisatie van een vraaggestuurde zorg voor personen met een handicap (*Parl. St. VI. Parl. 2002-2003, nr. 1693/1*) en het voorstel van resolutie betreffende de optimalisering van de realisatie van een vraaggestuurde zorg voor personen met een handicap (*Parl. St. VI. Parl. 2002-2003, nr. 1729/1*) op 4 december 2003 en 5 februari 2004.

Het voorstel van resolutie betreffende de realisatie van een vraaggestuurde zorg voor personen met een handicap (*Parl. St. VI. Parl. 2002-2003, nr. 1693/1*) werd als basistekst weerhouden. De goedkeuring ervan houdt het impliciete verwerpen in van het niet als basistekst weerhouden voorstel van resolutie (*Parl. St. VI. Parl. 2002-2003, nr. 1729/1*).

I. Toelichting door mevrouw Ann De Martelaer, mede-indiener (wat Stuknr. 1693/1 betreft)

Mevrouw Ann De Martelaer herinnert eraan dat in de commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen op 13 maart 2003 een gedachtewisseling werd gehouden met een delegatie van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH) over de centrale wachtlijst voor opvang en begeleiding van personen met een handicap en het program-ma voorstel 2003-2007.

Toen werd door het VFSIPH een duidelijk overzicht voorgelegd van alle gegevens inzake de wachtlijsten en een planning voor de oplossing van het probleem. Daar werd een raming bijgevoegd van de vereiste financiële middelen. Uit die gedachtewisseling bleek dat het heel belangrijk is dat er op een goede manier wordt geregistreerd. De voorbije jaren werd er zowel regionaal geregistreerd als afzonderlijk door het Vlaams Fonds, nadien werd dat meer samengevoegd.

Uit de gedachtewisseling met het Vlaams Fonds, bleek heel duidelijk dat het van cruciaal belang is om duidelijke informatie te hebben over wie de wachtenden zijn, waar ze zich situeren en welke zorgvragen er op termijn nog komen.

Daarom wordt aan de Vlaamse regering gevraagd één geïntegreerde registratie te realiseren van alle hulpvragen van personen met een handicap, waarbij dit unieke register decentraal wordt opgebouwd en beheerd, en waarbij zowel de zorgvragen naar

bijstand door een voorziening, als de vragen naar persoonlijke assistentie in dit register worden opgenomen.

Sinds het opstellen van dit voorstel van resolutie is al een half jaar verstreken en sindsdien wordt, zoals blijkt uit de beleidsbrief van de minister van Welzijn, veel meer gewerkt in de richting van regionale sturing van de zorgvragen. De vraag blijft uiteraard belangrijk, maar dit staat duidelijk niet diametraal tegenover de huidige beleidsintenties.

Mevrouw De Martelaer wijst er voorts op dat in het voorstel van resolutie ook wordt gevraagd een geautomatiseerd databeheersysteem te ontwikkelen, dat gericht is op het ondersteunen van de interne operationele klantgerichte processen in het Vlaams Fonds inzake detectie, diagnose, evaluatie, indicatie, inschrijving en zorgtoewijzing, én dat tegelijk alle nuttige, verfijnde en actuele beleidsvoorbereidende informatie aangaande de ondersteuningsnoden van de doelgroep genereert. Tevens wordt er op aangedrongen dat dit databeheersysteem op elk moment een actueel overzicht oplevert van alle individuele houders van een toegangsticket tot door het Vlaams Fonds gesubsidieerde zorgvormen enerzijds, en anderzijds registreert welke specifieke zorg en bijstand door deze personen ook daadwerkelijk wordt genoten. Dit systeem moet het ook mogelijk maken te allen tijde een toekomstgericht zorgbehoefteplan uit te tekenen.

Deze vraag is ingegeven door de vaststelling dat er in het verleden nogal eens moest worden gewacht op cijfers, waardoor het beleid niet altijd accuraat kon worden afgestemd op zorgvragen uit de sector.

Een derde vraag aan de Vlaamse regering is die om zowel dit jaar als de volgende jaren de noodzakelijke financiële middelen uit te trekken voor de realisatie van een voldoende én een vraaggestuurd aanbod van zorgverlening en persoonlijke assistentie aan personen met een handicap.

Tot slot wordt gevraagd integraal uitvoering te geven aan het decreet van 21 december 2001 – dat is het decreet over het persoonsgebonden budget (PGB)- door het opstellen, het goedkeuren of het wijzigen van uitvoeringsbesluiten met betrekking tot :

het toekennen aan de personen met een handicap van een persoonsgebonden budget, waarmee zij/hij de kosten ten laste kan nemen van de persoonlijke assistentie, de bijstand van voorzieningen erkend door het Vlaams Fonds en de individuele materiële bijstand ;

de realisatie van zorg op maat door de herbepaling van de criteria, de nadere regelen en het bedrag van de toelagen aan de erkende voorzieningen op basis van modules van zorgfuncties, die rekening houden met de zorgbehoefte en de zorgzwaarte van de personen met een handicap.

Mevrouw De Martelaer besluit dat met dit voorstel van resolutie werd gepoogd om enerzijds de informatie die uit de gedachtewisseling met het Vlaams Fonds is gekomen te verzamelen, en anderzijds een dringende vraag te stellen aan de Vlaamse regering om het decreet over het persoonsgebonden budget, dat door alle democratische fracties werd gesteund, verder uit te werken met het oog op de toepassing ervan.

II. Toelichting door mevrouw Ingrid van Kessel, mede-indiener (wat Stuknr. 1756/1 betreft)

Mevrouw Ingrid van Kessel merkt op dat er duidelijk een vereenvoudiging van de regelgeving nodig is. Het inkopen van zorg is immers maar mogelijk als in eenvoudige pakketten een aantal zaken kunnen worden aangeboden. Naast de task force voor het wegwerken van de wachtlijsten was er trouwens ook een task force voor de vereenvoudiging van de regelgeving. Hierbij aansluitend, is er de vaststelling dat nood bestaat aan een vereenvoudigde en gecoördineerde wetgeving. Op het werkveld wordt de huidige reglementering als een klunnen ervaren. Bovendien is het zo dat de uitvoeringsbesluiten van het PGB-decreet uitblijven. Daar moeten dringend stappen worden gedaan.

Mevrouw van Kessel wijst er voorts op dat in het overwegend gedeelte van het voorstel van resolutie ook wordt gepleit voor het opzetten van een aantal proefprojecten. Dat is ook gebeurd voor de uitvoering van het decreet inzake het persoonlijk assistentiebudget (PAB). Het realiseren van een PGB blijkt immers een bijzonder complexe aangelegenheid te zijn, zodat een proefproject geen overbodige luxe is. Op de website van het Vlaams Fonds staat sinds een tijdje een verslag van de opvolging van één jaar PAB en in de beleidsbrief van de minister worden een aantal wijzigingen aangekondigd bij de PAB-werking. De kwaliteitseisen, waaraan in het verleden allicht wat te weinig aandacht is besteed, zijn dringend aan een evaluatie toe. In de praktijk is trouwens niet steeds duidelijk welke kwaliteitseisen worden gesteld.

Mevrouw van Kessel stipt voorts aan dat het, met het oog op het wegwerken van de wachtlijsten van hulpvragen naar bijstand voor een voorziening en

naar persoonlijke assistentie, nodig blijkt om een geïntegreerde registratie te realiseren. Dat kan onder meer door de ontwikkeling van een geautomatiseerd databeheerssysteem. Er zijn nu enerzijds de gegevens van de centrale wachtlijst en anderzijds de persoonsgebonden data die ter beschikking zijn op het Vlaams Fonds. Als beide kunnen worden gekoppeld in dat geautomatiseerd databeheerssysteem, zou dat een grote stap vooruit betekenen.

In het voorstel van resolutie wordt er ook voor gepleit om dit jaar en de komende jaren de noodzakelijke financiële middelen vrij te maken om de wachtlijsten op een gestructureerde manier weg te werken en de realisatie van een vraaggestuurde zorg voor personen met een handicap te bestendigen en verder te optimaliseren. Blijkbaar bestaan er wel verschillende meningen over wat onder 'de noodzakelijke financiële middelen' moet worden verstaan.

Omdat persoonsgerichte financieringsvormen aan personen met een handicap daadwerkelijke sturingsmogelijkheden geven vanuit het oogpunt van vraagsturing, is het tenslotte ook wenselijk om, ongeacht de keuze voor zorgvorm, de financiering te koppelen aan de graad van de individuele ondersteuningsbehoeften.

Dit alles overwegende, wordt aan de Vlaamse regering gevraagd om onverwijld de bestaande decreten en besluiten in gecoördineerde vorm ter beschikking te stellen van de gebruikers en het werkveld. Eigenlijk wordt gevraagd hoe ver het staat met de taskforce rond vereenvoudiging van de regelgeving, maar in de praktijk zou het al een grote stap zijn als een gecoördineerde wetgeving ter beschikking zou zijn.

Daarnaast wordt gevraagd uitvoering te geven aan de bepalingen van het decreet inzake de PGB's en het Vlaams Fonds te gelasten onmiddellijk een gedetailleerd stappenplan voor te leggen omtrent de invoering van het PGB.

Tevens wordt gevraagd de financiering van de individuele hulpvragen te heroriënteren, afhankelijk van de zorggradatie van de hulpvrager en een geïntegreerde registratie te realiseren van alle hulpvragen naar bijstand van voorzieningen en naar persoonlijke assistentie. Voorts zou een geautomatiseerd databeheerssysteem moeten worden gerealiseerd om een maximaal toekomstgericht zorgbehoeftenplan te kunnen uittekenen. Dat systeem moet gericht zijn op het ondersteunen van de inter-

ne operationele klantgerichte processen in het Vlaams Fonds.

De laatste vraag aan de Vlaamse regering is die om de nodige financiële middelen vrij te maken en daartoe een meerjarenplan op te stellen.

III. Bespreking

Mevrouw Ann De Martelaer meent dat de twee voorstellen van resolutie in grote mate gelijklopend zijn en vraagt of kan worden aangegeven welke nieuwe gegevens in het voorstel van mevrouw van Kessel c.s. zitten. Zij pleit ervoor om beide voorstellen om te werken tot één tekst.

Mevrouw Ingrid van Kessel zegt dat de resolutie van de meerderheidspartijen er vanuit gaat dat er in voldoende middelen is voorzien in de begroting 2003 en 2004. Het is echter duidelijk dat die middelen er niet zijn. Vorige week donderdag werd door de voorzieningen uit de gehandicaptensector nog betoogd tegen het feit dat de Vlaamse regering maar 60% van het beloofde geld op tafel legt om de lonen van december te betalen en op 5 december is een nieuwe betoging gepland. De context waarin de voorstellen van resolutie worden geformuleerd is dus verschillend. Dat is meteen het belangrijkste verschil tussen de twee teksten, die zeker ook een aantal raakvlakken hebben. Naar verluidt wordt in de commissie voor Financiën en Begroting momenteel overigens een amendement besproken om de dotatie aan het Vlaams Fonds voor 2004 te verhogen. Wat is de stand van zaken ?

Afgezien daarvan, zijn er nog andere verschilpunten. Dat blijkt al uit de titel van de twee teksten : het voorstel van de CD&V-fractie beoogt een optimalisering van de realisatie van een vraaggestuurde zorg voor personen met een handicap. Er is al een heel stuk van de weg afgelegd, maar in de toekomst moet er nog beter worden afgestemd op de vraag van de individuele gehandicapte. Daarvoor zijn een aantal zaken nodig die er nu in onvoldoende mate zijn. Op vragen dienaangaande in het raam van de begrotingsbesprekingen is ook geen afdoend antwoord gekomen.

In beide voorstellen van resolutie wordt gevraagd naar een geautomatiseerd databeheerssysteem. In het voorstel van mevrouw Ann De Martelaer c.s. is in dat verband ook sprake van detectie, diagnose, evaluatie, indicatie en zorgtoewijzing. Naar verluidt gaat het verslag van de zorgregisseur verder in op de manier waarop een dergelijke koppeling van gegevens zou kunnen. Voor de verdere behandeling

zou het dan ook zeer nuttig zijn om over dat rapport te kunnen beschikken, of om de zorgregisseur uit te nodigen voor een toelichting.

Mevrouw van Kessel herinnert eraan dat zij tijdens de begrotingsbesprekingen vragen heeft geformuleerd bij de overgang van een centrale zorgregie naar regionale overlegnetwerken. Daar is toen geen antwoord op gekomen, maar ook daarover heeft de vroegere zorgregisseur heel duidelijke ideeën.

Mevrouw van Kessel stipt tot slot nog aan dat er ook diverse gelijklopende punten zijn. Vooral de vraag naar een vereenvoudiging van de regelgeving staat explicieter vermeld in haar voorstel en de interpretatie van de vereiste financiële middelen is ook van een iets andere aard. Daarom werd er de voorkeur aan gegeven een afzonderlijk voorstel in te dienen.

De heer Koen Helsen wijst erop dat er nu al een gecoördineerde versie van de decreten en besluiten bestaat : de Vlaamse Codex is een verzameling van de gecoördineerde Vlaamse wetgeving en wordt driemaandelijks bijgewerkt. De codex bestaat in losbladige vorm, zodat permanent aanvullingen mogelijk zijn. Het ter beschikking van de gebruiker stellen van die codex biedt echter geen enkele garantie, want de gebruiker moet daar ook nog zijn weg in vinden. Dat voorstel is naar zijn oordeel dus weinig realistisch.

Wat het voorstel betreft om de financiering van de individuele zorgvragen te heroriënteren, afhankelijk van de zorggradatie van de hulpvrager, zegt de heer Helsen dat elke persoon met een handicap het recht moet hebben om te kunnen kiezen. Die keuzevrijheid mag niet worden ingeperkt door een koppeling aan de zorggradatie.

Mevrouw Ingrid van Kessel is het ermee eens dat er een keuzemogelijkheid moet bestaan, maar meent dat dit niet in tegenspraak is met het punt 3° van haar voorstel. In een PGB zal het budget immers worden vastgesteld op basis van de verminderde zelfredzaamheid of de noden die de persoon in kwestie heeft. Er is een belangrijke studie gebeurd rond zorggradatie, maar jammer genoeg is daar nog maar weinig opvolging aan gegeven. Met die opvolging zou al een hele weg afgelegd zijn om de verdere uitvoering van het PGB te realiseren.

Mevrouw Ann De Martelaer zegt dat de manier waarop de zorg in de praktijk zal worden ingevuld en gefinancierd, ook zal afhangen van de zorgvorm die wordt gekozen.

Mevrouw van Kessel repliceert dat zij heeft willen aangeven dat de financiering in de gehandicapten-sector gebeurt op basis van de zorggradatie van de betrokken persoon : hoe hoger de zorggraad, hoe hoger het budget.

Minister Adelheid Byttebier stelt vast dat de twee voorstellen van resolutie zo niet naar de letter, dan toch naar de geest sterk gelijklopend zijn. De vraag om klantgericht te werken, bekommert ook haar en is zeker een aandachtspunt. Aan het Vlaams fonds is een advies gevraagd over het stappenplan naar, en de uitvoeringsmodaliteiten van het PGB. Er moet uiteraard rekening mee worden gehouden dat de overschakeling naar een nieuwe manier van werken volop bezig is. In plaats van met een 800-tal voorzieningen, moet het Vlaams nu met 50.000 individuen werken. Dat houdt een totale omslag in van de wijze waarop dossiers worden samengesteld. De toets of die nieuwe manier van werken ook klantgericht is, wordt zeker gemaakt.

Wat de regionale netwerken in de zorg betreft, zegt de minister dat het niet de bedoeling is om een parallel circuit op te zetten naast het al bestaande regionaal overleg gehandicaptenzorg (ROG). Hoe dat zal worden uitgevoerd, zal in 2004 moeten blijken. Om ervoor te zorgen dat al die wissels vlot verlopen, is bij de studiedienst en de stafdienst van het Vlaams Fonds voor een personeelsversterking gezorgd met vijf experts uit verschillende disciplines.

Mevrouw van Kessel beklemtoont dat in de bijkomende financiële middelen maar vanaf september wordt voorzien. Die bijkomende personeelsleden, die zeker nodig zijn, zullen dus ook maar van dan af in dienst kunnen worden genomen.

Op de vraag van mevrouw van Kessel naar de stand van zaken van het kastekort bij het Vlaams Fonds, antwoordt de minister dat het probleem is opgelost. De compensatie is gevonden en er zijn maatregelen getroffen om in de toekomst hetzelfde probleem niet meer te hebben. Er wordt nog wel onderzocht wat er precies verkeerd is gegaan, want in de vorige jaren was er altijd een overschot op de dotatie bij het Vlaams Fonds.

In verband met de vraag van mevrouw van Kessel om te informeren naar het standpunt van de zorgregisseur, zegt de voorzitter dat die medewerker van de minister schriftelijk zijn visie kan geven over de voorstellen van resolutie. (Nota van de verslaggever : de minister heeft bij brief laten weten dat zij het niet opportuun acht dat de vroegere zorgregisseur zijn visie vertolkt over de voorstellen

van resolutie, aangezien hij nu werkzaam is op het kabinet van de minister.) Het verslag van de zorgregisseur wordt aan de commissieleden bezorgd.

IV. Stemming

Het voorstel van resolutie (Stuknr. 1693/1) wordt aangenomen met 8 stemmen bij 2 onthoudingen.

De verslaggever,

Erna VAN WAUWE

De voorzitter,

Koen HELSEN